

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek.

List velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr. za četrlet leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v stolnem farovžu. Deležniki tiskovnih društev dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodava knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi ne sprejemajo. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr., in vsakokrat za kolek 30 kr.

Častite gospode deležnike „tiskovnega društva“, kakor tudi one naročnike, ki so še kaj na dolgu, lepo prosimo, račun brž poravnati, ker se morajo računi ta mesec skleniti.

Opravištvu.

Adresna debata v državnem zboru.

(Konec.)

Za dr. Giskro je bil na vrsti govornikov dr. Vošnjak, ki je pa mesto odstopil dru. Razlagu, menda zato, ker se je bal, da bi vendar le preveč v oči bilo različenje, da on (Vošnjak) o cerkvenem vprašanji besedice ne črhne, ko je predgovornik dr. Giskra v nasprotnem smislu toliko o tem govoril.

Sodeč dr. Razlaga po njegovih besedah moramo reči, da sicer ne spada v vrsto rogatih liberalcev, katerim je krščanstvo in kat. cerkev stara, malovredna ropotija, s katero ni več treba lopo delati, da se pa tudi odločnega katoličana pokazal ni, kar mu bomo dokazali. In kar zadeva politično stališče g. dra. Razlaga, mu moramo naravnoč oporekati, da ga je proglašil kot stališče „Slovencev“.

Že takrat, ko je g. dr. Razlag izvoljen bil, smo rekli, da mu ni k zmagi gratulariti, ker utegne v drž. zboru v veliko skušnjavo priti, pokazati se — vladnega privrženca. To se je brž pri tej priliki pokazalo, ko je ustavakom na veselje rekel: „Jaz se ne morem skladati z mislimi grofa Hohentwarta, ker tudi mi (Slovenci namreč) stojimo na podlagi postave, ter se za pravico in svobodo vedno potegovali bomo.“ — Kaj je to? Grof Hohentwart je v imenu opozi-

cije izrekel, da ne pripoznava veljavnosti direkt-nih volitev, to je: volilne reforme od dné 2. apr. t. l. To volitveno „postavo“ je rodil Beustov državni zbor, ta se je rodil iz Šmerlingove ustave, katere federalisti nikdar niso pripoznali, ker ni izvršila oktoberske diplome od l. 1860. Če se torej dr. Razlag „ne more skladati s Hohentwartovimi mislimi“ in se postavlja na stališče „postave“, ne more to družega pomena imeti, kakor da pripoznava postavnost sedanjega drž. zbora in torej tudi postavnost volilne preuredbe! S tem je pa popustil federalistov stališče, torej tudi o Herbstovi adresi jako milo sodi, češ, da je le „preveč centralistično nadahnjena“. Po vsem tem se pravi le po vetru mahati, če dr. R. vendar še rahlo omenja federalistično načelo: Za vkupne zadeve zastop vseh dežel na Dunaji, za vse druge zadeve pa obširno samovlast (avtonomijo) posamesnim deželam. Gledé na vse to moramo odločno ugovarjari in reči, da g. dr. Razlag ni govoril v našem smislu, ker ni to stališče Slovencev! —

Da nam morebiti kdo očital ne bo, da tiramo „osebno politiko“, naj pristavimo, kako da Šuzelka („Reform“ šte. 48) o Razlagovem govoru sodi. „V besedah Razlagovih: Jaz se z mislimi grofa Hohentwarta skladati ne morem . . . tiči pritožba, da se grof Hohentwart in nja stranka za pravico in svobodo ne poteza. Mi se pa drznemo gospoda dra. Razlaga vprašati: Kje pa je po sedanjem ustavu pravo Kranjske vojvodine, kje je na sedanji postavni podlagi národna svoboda Slovencev? Pa taki so že — mladoslovenci kakor mladočehi. Ne morejo dalje trpeti, da vkupej stojé s konservativci, fevdalci in klerikalci (domišljije mladoslovencev — vredn.), pokazati hočejo, da so tudi „liberal“ po novi šegi, ter nimajo potrpežljivosti in previdnosti, da bi posne-

Dnešnji list ima 1/4 pole priloge.

mali izgled svojih enakomiselnih tovarišev magjarskih, ter počakali z odkritjem svojega novošegnega liberalizma, dokler se ne doseže državopravna samostalnost kraljestev in dežel.... G. dr. Razlag si bo še zadosti in še preveč skusil, kakó zlo da je, na podlagi februarско-decembersko-aprilskega ustava z vladajočo stranko iz ene sklede jesti, alj prav za prav jesti hoteti.“

Gledé cerkvenih zadev izjavlja dr. Razlag, da on k tistim spada, „ki prav gorko želé, da se napravi red med cerkvijo in državo. „Ne mogel bi“ — pravi dalje — „državne oblasti (visokosti) brez ovinkov pripoznati, dokler se država ne skuša soglasno (harmonično) sporazumeti s cerkvijo.“ V ta namen želi, da bi v adresi bilo rečeno, kako da se misli razmera med cerkvijo in državo vravnati, in da bi naj metropolitanski in škofijski zbori poprej izrekli, kaj da cerkev od države zahteva. Na to bi vlada odgovorila; in če bi se s cerkvenimi zastopi ne mogla sporazumeti, bi bilo še potem čas, da „država na svojo obrambo misli.“ — Ta pot bila bi sicer prava, toda govornik je menda sam čutil, da take besede na to mesto ne sodijo. Porazumljenja s cerkveno oblastjo nemško-liberalna stranka noče. Ko bi ga hotela, bila bi to v adresi izrekla, bila bi to edino pravo pot tačas že nastopila, ko je sklenila zrušiti konkordat (pogodbo med cerkvijo in državo). Zdaj gre za to, da se vloži poslednji kamen brezverski državi, da se sklenejo take postave, vsled katerih bi — po Giskrinih besedah — „država prva in najvišja stvar v tem življenji“, cerkev pa — kakor na Pruskem — državni oblasti popolnoma podvržena bila.

Zastonj je torej bilo v tem drž. zboru kazati pravo pot k porazumljenji; treba bi bilo odločno tirjati za cerkev pravice, ki so se ji prikrajšale, in kazati žalostne posledke za občni blagor, ako se kat. cerkvi svoboda in naravni razvoj zatira. — To bi bil g. dr. Razlag prav lahko dokazal, ker pozna iz cerkvene zgodovine žalostne posledke jožefinizma, ktereга hočejo liberalci od mrtvih vzbuditi.

Dr. Foregger je prav odkritosrčno govoril, rekoč, da je proti národnemu kandidatu v slov. mestih in trgih le zato zmagal, ker je — meškutar, večina meškutarskih mestjanov pa pleše okoli zatega teleta „nemške kulture“. Ob enem pa je svojim volilcem napravil slab kompliment, da so še v nemški kulturi — negodni otročiči! Rekel je namreč: „Oni, ki so mene volili, spoznajo, da še morajo na maternih prsih nemške kulture dalje sesati, dokler se bodo tako nasrkali, da bodo zamogli po pravici zahtevati samovlast.“ — Slednjič brene dru. Razlagu pod nos, češ, da „ne more v boju za „omiko“ v prvi vrsti stati, kdor se hoče s cerkvenimi zbori pogajati!!“ Škoda za papir in čas, pretresovati čenčarije, ki jih je ta novi poslanec razkladal.

Grof Coronini iz Goriškega se tudi ponaša s tem, da so ga Slovenci volili. Če pa misli, da Slovenci tudi odobravajo njegove politične misli, se vendar le preveč moti. Sicer se nadja, da bode „opravičenim“ željam in tirjatvam Slovencev v drž. zboru veljave pridobil. Vsekako; kajti večina državnega zbora bo presodila, ktere želje in zahteve Slovencev da so „opravičene“, in tem bodo gospodje tako radi vstrezali kakor do zdaj, na primer s §. 19. decemberske ustave!

Dr. Haase je luteran in luteranskih pastorej eden višjih, namreč superintendent. S tem je že dovolj rečeno, kako predržno in nesramno da je, če hoče takov človek določevati, kaj da je katoliška cerkev, in kakošna da naj bo razmera med cerkvijo in državo. V veliko veselje liberalcem zasmehoval je g. Hermana in duhovno vlado in Gospoda samega, kateri je temu pastorku le „Nazarejski modrijan!“ To je res nagnjusno!

Dr. Dolfi Schaffer se je proti dru. Razlagu kratko odrezal, češ, da je po njegovih mislih (res le po njegovih) velika večina prebivalcev na Kranjskem — ustavoverni! Dr. Dolfi je čisto pozabil, da imajo v deželnem zboru Slovenci večino, ki pa ni „verfassungstreu“.

Izmed naslednjih govornikov imenujemo le še g. dra. Vošnjaka. Jedro nja govora bila je pritožba, da sedanja vladna sistema na to dela, nas in druge Slované ponemčiti. To pojasnjuje s tem, da vlada postavne določbe §. 19. ustave ne izvršuje, marveč — in to še posebno minister Stremayr — temu nasprotno ravna in vse skuša, da se mladež v šolah ponemči. Ravno tako se društvene pravice, posebno na Kranjskem, Slovincem kratijo, tiskovna postava proti slov. opozicionalim listom ostro rabi, in da se je ljudstvu v primeri z meščani in velikimi posestniki volilna pravica silno skrčila.

To vse je sicer res, in se je že mnogokrat v novinah bralo; pričakovali smo pa od dra. Vošnjaka kaj več. Bila je adresna debata, on pa molči o dveh poglobitnih stvareh, o katerih vendar adresa tako določno govori: o slavi direktnih volitev in o cerkvenih postavah, ki imajo priti. Dvakrat je omenil direktnih volitev, pa nobenkrat ni povedal, kaj da o njih misli. Je mar tudi dr. Vošnjak k ustavakom pobegnil? Težko se bo tudi pri svojih volilcih zagovarjal, da ni besedice črhnul zastran tega, kaj da on misli o cerkvenih postavah, po katerih hočejo liberalci razmero med cerkvijo in državo — po svojem vravnati. Po novem letu, ko pridejo omenjene postave na vrsto, se bo pokazalo, je li molčanje dra. Vošnjaka priznanje tega bilo, kar liberalci nameravajo?

Pričakovali smo tudi, da bode g. dr. Vošnjak z živo in prepričalno besedo govoril za — zedinjeno Slovenijo, ker je ravno on nam konservativnim Slovincem nasproti brez konca in kraja

ponavljal, da se le on in njegova „liberalna“ stranka drži narodnega programa „zedinjene Slovenije“, da smo pa vsi drugi odpadniki itd. Sicer je ob koncu rahlo omenil upravno zedinjenje Slovencev, pa le bolj mimogrede in nikakor tako, kakor je bilo po njegovem prejšnjem vdelovanju proti nam pričakovati. Nam je dr. Vošnjak s tem vstregel, kajti je zdaj dejansko sam pokazal, da s svojim narodnim pogramom v tem državnem zboru nič ne opravimo, da bi zastoj bilo govoriti o njem; pokazal je pa tudi dejansko, da je gola sleparija bila, ko se je proti „pravni“ stranki najbolj s tem hujskalo, da je ona narodni program popustila! — Pride čas, ko bomo z dokazi v rokah zaslepljenim tiste ljudi pokazali, ki so — stopivši v tabor liberalnih ustavakov — slovenski narodni program zatajili in pokopali.

Iz vse adresne obravnave se pa učimo, da se v tem državnem zboru stranke in narodi nikdar spravili ne bodo, kajti vsaka beseda iz nasprotne strani vzbudi pri nemško-liberalni večini le smeh in prevzetno odbijanje. Najboljše bi torej bilo, ko bi vsi poslanci naše stranke iz državnega zbora stopili. Žalibog jih drži v njem negotovost novih volitev, ki bi se po njih izstopu razpisale. In tako morajo poštene naši zastopniki zavolj omahljivosti, nevednosti premnogih slov. volilcev krvav pot potiti v državnem zboru — brez vsega vspeha. Da se nas Bog usmili!

Cerkvene zadeve.

V zadevi družbe duhovnikov.

Pri občnem zboru družbe duhovnikov dne 27. nov. je bilo pričujočih 32 duhovnikov; 107 družbenikov pa je glasovalo po dopisih. Prejeli so glasov: Kosar 126, dr. Ulaga 86, Stranjšak Mart. 79, Modrinjak 71, Bohinec 69, Sorčič 51, Ogradi 50, Orožen 42, Trstenjak Jak. 37. Ker sta pa preč. gg. Fr. Sorčič, stol. prošt, in Ig. Orožen, kanonik, izrekla, da volitve ne sprejmeta, so pravilno izvoljeni odborniki: Kosar kanonik, dr. Ulaga profesor, Stranjšak dekan, Modrinjak kanonik, Bohinec spiritual, Ogradi mestni farn. vikar in Trstenjak kaplan. Zdatno manjšino so tudi prejeli gg. Brglez 35, Hrg 25, dr. Vošnjak 23, Glaser 22, Rozman 18, Čuček 17, Hajšek Jož. 14 itd. Za pregledovalce letnih računov so bili per acclamationem izvoljeni gg. Orožen, Hrg, Brglez. — Po volitvi je še nasledovalo posvetovanje o raznih društvenih zadevah, da se odboru začetek njegovega poslovanja polajša.

Dosihmal so vplačali: Kosar 100 gld., Einsiedler 11 gld., Rožane 11 gld., Matoh 11 gld., Ogradi 70 gld., Bezenšek 11 gld., Turin 11 gld., Vrečko Ant. 60 gld., Kežman 100 gld., Ivanc 26 gld., Canjker Jak. 31, Ferenčak 51 gld., Glaser 51, Brglez 51, Bezjak Fr. 11, Ferk Mat. 11, Sorčič 50 gld., Stranjšak M. 26 gld., Trstenjak

Jak. 51 gld., Breznik Ant. 70 gld., Koren Mat. star. je vložil oblig. drž. enot. dolga. po 100 gld.; — Gostenčnik, Hrg in Rat pa vsak eno akcijo banke „Slovenije“.

Društveno premoženje znaša blizo 12,000 gld. V njem se zlasti nahaja:

Zaloga za doslužene 6516 fl., z obresti v hranilnici, ki se še pa niso prerajale, gotovo . . .	7000 fl.	— kr.
Zaloga milostljivega kneza in škofa	3000 „	— „
Procenti družbe „Adriatica“ od mil. škofa družbi odločeni .	437 „	56 „
Darovana nagrada za sv. meše, po rajnem g. Mundi opravljene	162 „	— „

In od družbenikov že vplačane ustanovnine in letnine.

Odbor družbe duhovnikov v Mariboru dne 1. decembra 1873.

Udom družbe duhovnikov Lav. škofije.

Društveni odbor, izvoljen pri občnem zboru dne 27. nov., daje gg. družbenikom na znanje sledeče sklepe, storjene v prvi odborovi seji dne 1. decembra.

1. Po §. 15 dršt. pravil je odbor volil izmed sebe enoglasno kanonika Kosarja za predsednika, dekana Stranjšaka za podpredsednika, kanonika Modrinjaka za denarničarja, — in izmed družbenikov župnika Hrga za perovodjo.

2. Kot zaupni možje po dekanijah so bili izvoljeni: Braslovče — Klančnik; Sl. Bistrica — Hajšek Ant.; Celje — Jeraj; Cirkovce — Rat; Gornigrad — Krtna; Hoče — Potočnik Lovr.; Jarenina — Repa; Št. Jur na Ščavnici Simonič Jož.; Konjice Rozman; Kozje — Sevnik; Laško — Žuža; Št. Lenart — Tutek; Marenberg — Stoklas; Maribor — Pavša; Nova cerkev — Juvančič; Ptuj — Kraner; Rogatec — Slatinšek; Škale — Gospodarič; Smarje — Ulaga Jož. star.; Stari trg — Bruner; Velika nedelja — Fric; Videm — Rejc; Vuzenica — Globočnik Maks; Zavrče — (je dekan edini ud).

3. Društvena blagajnica naj ostane v kn. šk. pisarnici, ktera ima tudi po noči svojega varha.

4. Društveni denar naj se zalaga deloma v Mariborski, deloma v Graški hranilnici. Zmed državnih papirjev se smejo kupovati le obligacije zemlj. odveze, in o priliki nektore srečke drž. loterije l. 1860.

5. Akcije raznih bank se ne smejo ne nakupovati, ne mesto plačila od družbenikov jemati. Sprejemati se edino smejo akcije banke „Slovenije“, kot domačega zavoda, vendar tudi le s to pogodbo: „Vsak vložitelj se zaveže pismo, akcijo, kadarkoli bi mu jo utegnil

odbor vrniti, nazaj vzeti, in jo nadomestiti v gotovem denarji; — zlasti pa, da na akcijo sam doplačuje, ako bi banka kakoršno koli doplačevanje kedaj tirjala“.

Vložena akcija velja za doplačano ustanovnino in letnino, to je: se sprejme za 70 gld.

6. Zavoljo večje varnosti naj se hranilnične knjižice itd. na „ime družbe“ vinkulirajo.

7. Pri društvenih uradnih odpisih, izkazih itd. odpadejo vse nepotrebne titulature.

8. Za prvo društveno leto se odloči že tekoče leto 1873.

Družbenikom, ki so za to leto k prejšnji zalogi za doslužene že vplačali, se bode ta znesek pri ustanovnini za novo družbo vračunal.

Naj blagovolijo tedaj družbeniki začeti z vplačevanjem, ter vloge — naj bolje po **poštinih nakaznicah** — pošiljati pod adresno denarničarja.

9. „Slov. Gospodar“ se izvoli kot naznanični list družbe. Vsi odborovi oklici, pozivi, izkazi itd., v „Slov. Gospodarji“ priobčeni, imajo tedaj v društvenih zadevah za družbenike pravno veljavo.

Odbor družbe duhovnikov Lav. škofije v Mariboru dne 1. decembra 1873.

Gospodarske stvari.

Nekoliko zdravih načel,

po katerih se pride do zboljššanega in požlahtnjenega plemena domače živine, posebno molznih krav.

(Konec.)

Dva pota sta, po katerih brez velikih stroškov in lahko do dobre krave mlekarice prideš in sicer:

1. da domače krave, ktere se po obilnosti dobrega mleka odlikujejo, spuščáš k najlepšim bikom, kteri so od mlekarice, po obilnem in dobrem mleku znanih, storjeni;

2. da se od domačega plemena dobre krave spuščajo k inostranim ne pretežkim bikom ravno tiste vrste.

Prvi način se imenuje zboljševanje živine po lastnem domačem plemenu in zasluži prednost pred ostalimi načini.

Na Angleškem si je pridobil Bakewell velike zasluge za zboljšanje živine s tem, da je paril najboljše krave z biki domačega plemena. Vsak kraj ima svoje pleme, ktero se je tukaj tako vdomačilo, da mu krajne okolnosti najbolj denejo. Med tem plemenom, da si je sicer tudi malo in neugledno, najdejo se krave, ktere se po dobroti in množini mleka odlikujejo. Ravno tako se najdejo biki, kteri so od izvrstnih mlekaric storjeni. Izvrstne domače mlekarice gre toraj spuščati k bikom domačega dobrega plemena, da se požlahtni domačo govedo.

Gledé na dobroto mlekarice je treba razum krme tudi pred očmi imeti način, po kterem se imajo molsti. Tudi najboljša mlekarica bode na mleku izgubila, ako se nemarno molze. Če danas nekoliko, jutre zopet nekoliko nepomolzenega mleka v vimenu pustiš, se bode krava za ravno toliko posušila, kajti se po zaostalem mleku izločevanje novega mleka zadržuje. Vrh tega zaostaja, ako ne pomolzeš krave do čistega, v vimenu ravno najboljše mleko, kar je s tem dokazano, da smetana najprej pomolzenega mleka proti smetani najposlej pomolzenega stoji v razmerju 1:8, t. j. najposlej pomolzeno mleko ima 8krat več smetane od najprej pomolzenega.

V Belgiji je to tako občno znano, da se tamkaj mleko v tri posode molze; mleko iz prvih dveh posod porabi se za sir, iz onega v tretji posodi se pa puter dela.

Ako še pa nemarna dekla krave molze, ter po pol pinta (bokala) mleka popušča v vimenu, je zguba še večja, kakor bi se na prvi pogled mislilo. Kajti po razmeri, ktero smo poprej omenili, izgublja se poleg pol pinta zadnjega, v vimenu ostalega mleka, toliko putra, kolikor ga dasta dva pinta prvega mleka. Vsled nemarnega molzenja ne izgublja krave samo na mleku, ampak zaostalo mleko je dostikrat povod mnogim boleznim v vimenu. Še bolj pa se kvari krava, ako je dekla vrh nemarnosti tudi še zlobna in kravo bije in bunka; kajti dosti primerljejev imamo, da krava tako sirovi dekli še kaplje mleka ni spustila, v tem ko se je drugi blažnejši roki do kapljice dala pomolsti.

Na vse to mora tedaj skrben gospodar gledati, če hoče dobro in lepo živino imeti.

(Po „Gosp. listu Zagr.“)

Popravek. V poslednjem listu se je na strani 400 v sestavku: „Nekoliko zdravih načel itd.“ v zadnji vrsti moteča tiskarska pomota vlezla. Brati je namreč: krava, a ne „hrana“.

Gologlavcem pomoč! Kdo že ni slišal ali bral o čudodelnih mažah, s kterimi naj bi si spodredili gologlavci spet goste lase? Sama smešna sleparija! Da pa tudi mene ne proglasite za sleparja, Vam povem jako prost pripomoček, s kterim si je letos, kakor sem vidil sam, pridobil blizo 70letni oskrbnik grajščine N. spet lepe lase. Umival si je vsak dan golo glavo (a ne, kadar mu je vroče bilo!) z mrzlo vodo in priprostim mivalom (žajfo), in to tako, da je z roko od čela nazaj gladil; na isti način je pogladil glavo potem z gostim glavnikom. V tednu po enkrat pak jo je pomočil s starim vinom — in danas ima zopet lasi kakor mladeneč. Gologlavci, poskusite ta pripomoček; ako ne pomaga, vsaj ne škodi!

J. G.

Zoper vranični prisad pri svinjah (Milzbrand). Za to boleznijo je letos mnogo svinj pocepalo. Po mnogih skušnjah je zoper njo zares izvrsten pomoček, ki se imenuje: Arsenicum album, tekočina, ktere se dobi blizo pol maselea za 1 goldinar pri gosp. Hutterju (landschaftliche Apotheke, Sackstrasse) v Gradcu. In s pol masecem se shaja na več let. Te tekočine se da boleni svinji, ako je velika, po tri kaplice, ako je mala, po eno ali dve na kosu kruha; in to se stori na dan po 2- do 4krat. Vselej pa se mora flašica dobro pretrositi, predno se ta pomoč rabi. V kraju, kjer pisalec teh vrstic živi, je neka blagosrečna gospa letos na ta način mnogim donesla pomoči.

Tudi zdravim svinjam se časih sme te tekočine dati, da se nevarnost bolezni odstrani.

J. G.

Kdor si spomladi prav zarana želi pod milim nebom lepih kumar ali murk prirediti, njemu priporočamo takole ravnati: Nabere naj si kolikor mogoče še najbolj celih jajčnih lupin, da so kakor mali lončki. O svojem času, to je: tri do štiri tedne pred navadnim sejanjem murk, naj napolni te lupine z dobro črno prstjo, v katero položi po jedno murkino seme, in to vse v toplo sobo ali izbo postavi. Tu ostanejo lupine s prstjo in semeni do sejanja. Male rastlinice se prav bitro začnejo razvijati, ki se potem, ko pride navadni čas setve, z lupinami vred na vrt v prej pripravljene gredice posade. V lupine se morajo prej drobne luknjice narediti, da zamorejo tanke koreninice mladih rastlik skozi nje lezti. Da se pa njezne rastline slane obvarujejo, treba grede z suhim smrekovim vejem pokriti, ktero tudi pozneje na gredah ostane, da morejo odrastlike skozi nje vdarjati in se okoli njih ovijati. Te veje imajo dvojno korist: prvič varujejo rastline mrazu in potem pa murke črnih peg, ktere rade po njih nastajajo, posebno o deževju. Ravno tako se dá tudi z dinjami (tikvami) ravnati.

Dobro seme murk, dinj, buč je le tisto, ki blizo receljna sedi; to rado žene in je rodovitno, ono bliže muhe ne poganja tako rado in se za sajenje ne priporoča.

Dopisi.

Od Drave 25. nov. (Šolske stvari.) Graška „Tagespost“ je poročala pred nekaj tedni iz Ptuja, da bode letos po trgatvi slavni c. kr. okrajni ptujski šolski svet (Bezirksschulrath) vse krajne šolske svete (Ortsschulräthe) ptujskega okraja skupaj poklical ter njim spolnovanje novih šolskih postav na srce položil, češ, da je to nad vse potrebno. Jaz pa menim, da je še veliko bolj po-
Priloga „Sl. Gosp.“ k. št. 49.

trebno, ako slavni c. kr. okrajni šolski svet v Ptuj znanprej za to skrbi, da vsak gosp. učitelj šolski zapisnik (katalog) napravi, ker bi potem ne bilo treba po besedah „Slov. Gosp.“ št. 46 od 13. nov. v dopisu iz Ptuja osebnih posvaritev gg. župnikom pošiljati, češ, da se kršanski nauk v zapisnikih ne „klasificira“. Kar je slavni c. kr. okrajni šolski svet v Ptuj še le letos zgrešil, je pisatelj že zdavnej pogrešal, ki namreč cela četiri leta v neki šoli v ptujskem okraju na koncu šolskega leta nobenega zapisnika od gosp. učitelja dobil ni, da bi bil v tistem zaznamoval, kaj otroci kršanskega nauka znajo, zarad česar se je lansko leto v „Slov. Gosp.“ št. 42. od 17. oktobra pritožil. Če se že v kateri šoli z ptujskem okraju kdo drugi za šolski zapisnik ne briga, bi naj okrajni šolski ogleda (ali nadzornik) gosp. P. K. za to skrbel, da se napravi. Ob času vizitacije prijazno gosp. učitelja po šolskem zapisniku pobarati, je gotovo lepše, kakor značajne in narodne gg. učitelje, ki nočejo na vso sape v liberalni rog trobiti, „Pfaffenknechte“ psovati, kakor se je pri učiteljski konferenciji v Ptuj 1. avg. 1871 zgodilo. Da slavni c. kr. okrajni šolski svet alj pa „inšpektor“ g. P. K. po tem bara, ali je gosp. učitelj katalog napravil alj ne, je brez vsega dvoma bolj potrebno in pametno, kakor krajne šolske svete prašati, ali katoliški stariši želijo alj ne, da njihovi otroci k navadnim procesijam hodijo, kakor se je lani o novem letu ravno v ptujskem okraju zgodilo. Da takošna vprašanja katoliškim starišem staviti ni pametno, kažejo besede, ktere so potem padale. Na tisto vprašanje slav. c. kr. okrajnega šolskega sveta so rekli namreč ljudje, ki §. 2 državne šolske postave od 25. maja 1868 umejo: „To vprašanje ne spada v delokrog svetnih ptujskih gospodov, ampak v delokrog „cerkvenih organov“; kmetje pa, ki nimajo časa „das Reichsschulgesetz“ študirati, so pravili meni pisatelju v obraz: „Zakaj neki le ptujski gospodje po procesijah barajo? Mar menijo, da smo že Turki postali, ki h kršanskim procesijam ne hodijo? Mi smo katoliški kristjani in kot takošni hodimo k procesijam; ker pa nočemo, da bi iz naših otrok Turki izrastli, morajo tudi oni pri procesijah biti.“ Tedaj ptujski gospodje skrbite za to, kar je potrebno, nepotrebna vprašanja pa opustite, da katoliški stariši svojim otrokom naposled še celó v šolo hoditi ne prepovejo! —

Še nekaj. Slavni c. kr. okrajni šolski svet v Mariboru vabi gg. učitelje mariborskega, slovensko-bistriškega in šent-lenartskega okraja h konferenciji na dan 4. in 5. dec. t. l. v Maribor ter prašuje, kakošni zadržki bi ovirali šolski napredek? Med drugimi zadržki bi utegnil tudi izgled kakega učitelja biti, kakor n. pr. pri sv. Lenartu v Slov. goricah, kder so se letos vsi gg. učitelji

sramovali na Telovo z otroci k procesiji iti, ko so vender presvitli cesar na Dunaju to storili pa tudi drugi šent-lenartski gospodje, ki so več, kakor učitelji. S takošnim obnašanjem učitelj sam šolski napredek ovira, ker se kršanski stariši bojé, svojega otroka v šolo pošiljati, kder se otrok nad slabim izgledom učiteljevim lahko pohujša. — Šolski napredek gotovo tudi silovita nemškutarija po nekterih krajih ovira, ker se otroci niti slovenskega niti nemškega jezika prav ne naučijo. Iz tega pride, da se pozneje odraseni ljudje slovenskega jezika sramujejo, z nemškim pa toliko opravijo kot žaba z orehom.

Slavni c. kr. okrajni svet v Mariboru tudi poprašuje, kako bi se dalo za lep red v šoli skrbeti? Na to vprašanje so že lansko leto na učiteljskem shodu v Celovcu zbrani učitelji odgovorili, ki so vsi skupaj zahtevali, da se naj robasti šolarji, ki na besedo ubogati nočejo, s šibo kaznujejo. Bog je staršem šibo v roko dal; kjer šibe ni, tudi strahú in reda ni. Učitelj je namestnik starišev; če on šibe v roko vzeti ne sme, ne bo tudi v šolah pokoršine in strahú (discipline), če boste 99 dni zborovali in premozgovali vprašanje: Kako lep red v šolah vpeljati? Paglavci bi se naj toliko bolj z brezovim alj leskovim oljem pametno namazali, ker dostikrat stariši sami prosit pridejo, naj se njihovim razposajenim otrokom v šoli s šibo strahú vtepe, če na besedo gosp. učitelja ne porajtajo. Čudno res je v denešnji liberalni éri, da se o stvareh, ki so vsemu svetu kot dobre in koristne že zdavno znane, vedno poprašuje, sklene se pa navadno, kar je najbolj ne-spametno in nepraktično.

V Kozjem. 25. nov. Tukajšnji okrajni zastop je izdal l. 1872 zavsem 16.685 gld. 44 kr. V proračun za l. 1873 je kot strošek postavljenih 16.815 gld. 95 kr. — Za cestne potrebe se je l. 1872 izdalo 10.364 gld. 55 kr., za letošnje leto je bilo za to v proračun postavljenih 9.423 gld. 32 kr. V teh dveh letih se je tedaj za cestne potrebe blizo **20.000!** gold. potrošilo! Da vse to, kar se je v teh dveh letih na komisijski cesti storilo, z brezštevilnimi vožnjami načelnika vred, ni takega denarja vredno, lahko otrok prevdari. — Plačuje se nekemu velikoposestniku in znanemu bogatinu vsako leto 120 gold., da je svojega sina dal v vinorejsko šolo v Maribor. Da ne bode kozjanski okraj ne vinarja obresti od tega kapitala vlekli, bi človek smel kaj staviti. — Plačuje se iz okrajne kase neki babici na Bučah na leto 30 gold., za prihodnje leto že 40 gold. Da ta babica podpore ne zasluži, je znano, in da okraju kozjanskemu primerno koristiti ne zamore, se ume po sebi. — Plačuje se od lani sem za okrajno kancelijo na leto 120 gold., ko se je poprej le 74 gold. na leto plačevalo. Najela se je nova pisarnica le na korist načelnikovo. — Postavilo se je v proračun za prihodnje leto za tukajšnjo hranilnico 400 gld. in za oskrblje-

vanje kakih 200 gold., zavsem 600 gold.! Kdor tukajšnje razmere pozna, bo precej sprevidel, da namenjena hranilnica ne more imeti obstanka. So tedaj vsi stroški za to stvar zavržen denar.

Prebivalci tega okraja imate ravno zdaj lepo priložnost se tega škodljivega in pogubnega gospodarstva rešiti. Pustite pri volitvah za okrajni zastop moža na strani, naj bode tam delaven, kder je za to dobro plačan. Izvolite si domačega človeka za načelnika, in postavite mu na stran poštenega in izvedenega človeka za pisarja. S tem pridete tudi obrekovanju v okom, češ, da je kozjanski okraj tako zapuščen, da bi ne imel domačega človeka, ki bi bil za okrajnega načelnika sposoben. Ako bi se pa res te nezgode ne bilo mogoče znebiti, pa vsaj na to delate, da može — če jih še kaj imate — v okrajno zastopništvo spravite, kateri ne bodo k vsemu prikimali, kar si gospodje brez posestva in davka namislijo.

Iz Zreč. 1. dec. (V pojasnilo.) V dopisu iz Zreč od dné 26. vinot. šte. 44. „Gospod.“ od dné 30. okt. so se v tedanjih burnih časih volitve nekatere stvari vrinule, ktere moram s tem popraviti, ker niso po vsem resnične, posebno kar sem v naglici o g. Vukošku pisal. Ni res, da bi bil g. Vukošek najhuši nasprotnik sv. cerkve, alj sploh nasprotnik; ali je pohujšljivec nedolžnih duš, bi ne mogel jaz spričati; ni res, da več v cerkev ne hodi, zastran posta ima pa le on odgovornost; ne more se tudi reči, da zaničuje zakrament sv. zakona zavolj tega, ker je ločen svoje žene; tudi ni on kriv, da ni bilo zadnjič sv. birme v Zrečah, ampak vzroki so drugi; tudi ni on kriv, da nimamo kaplana.

Slednjič tudi ne vem, alj je on ob volitvah ljudi plašil z desetino in tlako, torej tudi on preslepiti ni mogel srenjčanov, da niso duhovnika za volilca izbrali. Rodoljub.

Pristavek vredništva. Prav ljubo nam je, da dopisnik sam svoj dopis popravlja ter povrača čast možu, ktere ga gotovo ni hotel žaliti, marveč je le v otožnosti nad nesrečnim vspehom volitve bolj oestro pisal. Po tem takem tudi radi popravimo izraz „zloglasni“ v šte. 45, ker že volitev g. Vukoška za volilnega moža kaže, da ima zaupanje pri mnogih, pa tudi nasprotnikov, kakor vsak človek.

Iz gornje Savinske doline. Bolj ko se v naši dolini „Slov. Gospodar“ bere, večji je srd liberalcev. Tako je prinesel „Sl. Narod“ v 265. šte. 18. nov. lepo psovko nekemu obče spoštovanemu posestniku in naročniku „Slov. Gospod.“, češ da je on najemnik rečičkega g. kaplana, da okolo hodi in pripoveduje kmetom: „Vse bo hudič pobral, kateri beró „Slov. Narod“ ali „Slov. Tednik.“ Tó je, kdor Rajnekarja pozna, gotovo grdo, skoz in skoz krivično zasmehovanje in obiranje. G. Rajnekar je trgovec, posestnik mlina, žage itd, zraven pa tudi marljiv gospodar svoje

ljube družine. Skrb mu je le: trgovina, in svoje bistroumne otroke s pomočjo svoje drage ženke v kršanskem duhu pošteno odgojiti. — G. rečički kaplan pa nima tolikih dohodkov, da bi si zamogel svojega poslanca držati — najmanj pa Rajnekarja, ker bi mu on bil zavoljo svojega posla predrag „najemnik.“ Vi pa g. Rodovšek, štejte si v čast, da „Sl. Narod“ tudi Vas kakor premnoge druge rodoljubne poštenjake pika in zasramuje! —

Iz Olimja 18. nov. Predragi „slovenski Gospodar!“ Dobro vem, da se še nikol nihčér ni iz našega skritega kota v katerem časniku kaj oglašil, ker razun čast. g. župnika in gosp. kaplana in mene nihčér slovenskih časnikov ne bere, ker so naši kmetje preštímáni, in se preveč za prebri-sane štejejo, pa tako malo pri politíških rečeh zastopijo, kot zajec pri bobnu, kar se je tudi pri zadnjih volitvah v državni zbor očitno pokazalo. Ko smo namreč 8. oktobra volilne može volili za Brežce, sva se midva z našim pridnim, skrbnim in obče spoštovanim gosp. kaplanom veliko trudila, da bi ljudem dopovedala, kako važne da bodo te volitve in kako je zdaj v nevarnosti sv. vera in in cerkev. Abotni ljudje so pa kvasili, da to le f—. delajo, ki se za svoj žakelj bojijo in bi zopet radi desetino nazaj spravili, ker že tako imenovani „oblez“ k kraju gre! Bili so ljudje čisto nori! Na dan volitve pa, 8. oktobra, se nas je nekaj mož pred volitvijo skup zbralo in smo se med seboj pogovarjali, koga bi za na Dunaj zvolili? Na to reče kmet V. R. „Jest vem, da bom za v Brežce izvoljen, pa f—. ne bom nikol volil!“ Potem je take — klobasal, da jih pošteno però zapisati ne more. Jaz in pa neki drug zraven stoječ mož mu pa rečeva: čeravno bodo vse pravice duhovnikom vzete, ne bova midva za en krajcar zato bogatejša, ker nama bode Bog zaradi nevošljivosti gotovo še menj sreče dal. Na to se začne volitev, on je bil z 20 glasovi in g. Juri Vršec z 16 glasovi izvoljen, oba na tihem velika nasprotnika duhovnikov. Oba sta bila te časti željna in vesela; pa — človek obrača, Bog pa obrne! Ko so se dan pred volitvijo v Brežce pripeljali, je več teh jezdilo v Savo konjev napajat, in po božjem naklonilu je našega volilca V. R. sosedov konj tako v nogo udaril, da mu je kost nad členkom prebil, in je potem celo noč v štali pretarnjal v strašnih bolečinah, pa mu le ni prišel dr. Vošnjak noge obvezovat, je le v Celji volilce na svojo mavho nabiral in vlekel; in apotekar Žnideršic mu tudi ni v štalo zdravil prinesel, čeravno je ves gorel za ta dva poslanca, in bi bil dal za nju Bog ve kaj; onadva pa za njega še ene suhe travce ne. „Bog je pravičen, ter vsakemu po zasluženji plačuje“ — tako sem si mislil pri tem dogodku. Kmet.

Za poduk in kratek čas.

Častno mesto za národne volilce kmečkega stanú.

21. Jak. Marko, srenjski svetovalec in posestnik na Pernici, v fari sv. Marjete na Pesnici. V teh krajih nemčurjem pšenica cvete, prav redki so, ki bi čutili, kaj da je národna čast. Eden teh je g. Marko, ki je že dvakrat volilec bil in vselej národni stranki zvest ostal. Dovršil je latinske in modroslovne študije, pa národnosti vrli mož ni po visocih šolah zgubil, kakor se to navadno zgodi. Čast takemu značaju!

22. France Purgaj, posestnik v Rupčah iste fare, srenj. svetovalec, je iskren národnjak, ki se neustrašeno za národno in konservativno stranko poteguje. Volil je g. prof. Pajka, in ko mu po volitvi neki uradnik reče: „Aber H. Purgaj, schämen Sie sich nicht als gewesener Soldat nicht H. Seidl gewählt zu haben“ *) — mu naš France junaško odgovori: „Tù ne velja več komanda!“

23. Jan. Čep, v pol. srenji na Gradišu v fari sv. Marjete na Pesnici, je kakor vselej, tako tudi zdaj národno volil. Srenja Gradiš spada že v šent Jakobsko faro, kjer je vnenji sovražnik že zasejal seme liberalizma. Al J. Čep je možato in modro za našo stvar agitiral. On mnogo bere, lepo in gladko slovenski govori, pretresuje vsako reč na tanko, in zato je močno vnet za katoliško in národno stvar. Da ga Bog mnogo let ohrani!

24. Boštjan Vratarič, župan in pos. v Vojniku, mož kolikor ga je in zanesljiv národni volilec pri vsaki volitvi. Sprevidel je pa, da mora v zdanjih razmerah poslanec tudi zvest katoličan biti in zatorej je z veseljem pristopil k „pravni“ stranki. Prizadeval si je že dolgo pred prvotnimi volitvami za značajne volilne može. Vsi nasvetovani so mu pred volitvijo roko podali, da bodo za kandidata Kosarja glasovali, in še le na to obljubo so jih srenjčani izvolili za svoje zastopnike. Pri ožji volitvi sta se pa vendar dva Vratariču zneverila. — Nasprotnikom je bilo veliko na tem ležeče, Vratariča pridobiti. Zato so mu Vošnjakovi pomagači naštevati velike dobrote liberalnih postav, kakor: razkosovanje zemljišč, ženitev na križem itd.; toda pameten mož, ki ima že več let sem kot župan toliko sitnosti prav s temi „dobrimi“ nasledki liberalnih postav, je nagajivcem takih povedal, da so kar osupnjeni bili. Tudi pisma polna nesramnih laži so mu od „omikancev“ dohajale, pa njega se laži niso prijele. — Pri volitvi v Celji je skušal naš Vratarič tudi druge zaslepljence spreobrniti. Eden teh, ko ni vedel kaj druga, mu je rekel: „Ti Vratarič bi bil prav dober za kakega fajmoštra, ker znaš tako dobro predigovati.“ —

*) „Al Vas g. Purgaj, ni sram, da kot dosluženi vojak Seidlna volili niste?“

Trdoglavi nasprotnik pa vendar ni predige posluhnil. Pač srečna soseska, ki ima takega moža, kakor je Vratarič!

25. Štef. Kosiša, iz Ptujске gore, veljaven mož, ki je ob volitvah vselej in tako tudi letos na pravi strani bil, ter z besedo in izgledom tudi drugim srčnost dajal.

26. France Zagadin, obče spoštovan mož in narodnjak Monšberške fare, „strah nemškutarjev“ — kakor pravi g. dopisnik, je tudi sosede lepo ravnal, da so ž njim národno volili. Slava Vam!

27. Juri Leskovar (Glabus), župan vogovske občine blizu Oplotnice, kder je narodnost slovenska precej za plotom. Vrli naš Juri je rodoljub in poštenjak skoz in skoz. Oplotniški liberalci ga je že pred prvotno volitvijo nagovarjal, da bosta oba Seidlna volila, ker je mislil, da mora tudi on (liberalci) volilen mož biti. „Jaz bom voz najel, da se bova skupaj v Konjice peljala; tam bo jedi in pijače zastoj, kolikor si boste želeli.“ Župan pa liberalcu odgovori: „Še ne vema, če bova izvoljena. Če bom pa jaz volilec, ne bom nikdar tistega volil, ktereга liberalci priporočajo. Imam še tudi — hvala Bogu — toliko, da si zamorem na dan volitve za svoj poštene denar jesti in piti kupiti.“ Leskovar je bil res za volilca izvoljen, liberalci pa ne, ki pa je vendar trikrat še prišel Leskovarja nadlegovat za Seidlna. — Po volitvi v Konjicah je drug liberalci Leskovarju levite štel, rekoč: „Ti le tiste slovenske „cajtne“ bereš, ki samo duhovnike hvalijo; ko bi pa nemške cajtne bral, bi čisto drugače mislil in bi bil Seidlna volil.“ — Leskovar odvrne: „Tagespošte“ res ne berem, ker jo že zdavno poznam, da liberalno gôde; berem pa „Slov. Gospodarja“, ki ne hvali samo duhovnikov, ampak vsako pravično reč, in je prav podučen list. G. Pajka sem iz prepričanja volil, kar me veseli.“ — In da je vrli mož v smislu srenjčanov volil, pokazalo se je kmalu potem, ko so ga tretjokrat za župana volili. —

28. Slavno krdelo 7 volilcev iz sv. Ila na Goričkem, pravih slovenskih graničarjev: Mart. Lorber, Maks žl. Šuškovič, Ign. Šparl, Jož. Ferk, Leop. Hanc, Jan. Jager in Jak. Petrič. Vsi so glasovali za národnega kandidata, kar je tem več vredno, kar so njih sosedje ob nemški meji: v Svičini, na spodnji in gornji Kungerti, pri sv. Jurji in tja do sv. Križa skoro da vsi v rokah nasprotnikov! Tu še ni zarja zasvitala slovenske narodnosti. — Mart. Lorber je že od nekaj značajin mož in zanesljiv slovenski volilec, ki tudi po svojem izgledu mnogo stori za pravično stvar. Petriču so Seidlnov trak pripeli; ko pa pri volitvi vrsta ná-nj pride, si trak v žep dene, rekoč: „Zdaj pa moram k svojim iti.“ In ko g. Pajka voli, reče v šali: „Zdaj si to zvezdo že pa smem

obesiti!“ — Tako delajo prebrisani in svobodni možje! Slava jim!

29. Vrli možje šent Ropertske fare nad Laškimi: Fr. Golob, Jur. Hercog, sr. svetovalca, Mart. Hrastnik, posest., in v Svetinjski srenji: M. Turin, predst. in Mart. Rozman, posestnik. Vsem gre častno mesto, ker so morali skoz šibe podhujskanih Laščanov, pa so vendar obakrat za kandidata „pravne“ stranke stanovitno glasovali. To vrlo obnašanje volilcev je pa največ pripisati stanovitnemu, vsestranskemu poduku č. g. župnika M. Arzenška.

Politični ogled.

Vse politične novosti stojé zdaj za 25letnico vladarstva presv. cesarja v drugi vrsti. Svečanosti v spomin tega dne so pokazale, da zveze in sočutja med vladarjem in avstrijskimi narodi ni mogla zažutiti nijedna nezgoda, kolikor jih je v teku teh let zadelo Avstrijo in njene národe. Zaupljivo se oziramo vsi, ki hočemo kot zvesti Avstrijanci svobodno živeti in na narodnej podlagi napredovati, zaupljivo se oziramo na prestol Nja veličanstva, ter pričakujemo od njegove ljubezni do vseh narodov, da se bodo z božjo pomočjo premagati dali napotki, ki še ovirajo porazumljenje z vsemi narodi in deželami.

V spomin 25letnega vladanja je odložil svetli cesar v ukazu do armade, da se naj napravi spominska svetinja, ki bo podeljena vsakemu, ki je, bodi si na kopnem alj na morju, v teh 25 letih kot vojak v boju bil.

Nadalje je dano pomiloščenje vsem, ki so krivi razžaljenja Njegovega veličanstva alj enega cesarjevih sorodnikov.

Po nasvetu ministra zamorejo se pomilostiti tudi drugi obsojenci, ako so se prvokrat pregrešili, posebno taki, ki so zaradi velike revšine alj pa le v nagli jezi hudodelstvo storili, doma pa imajo zapuščenih, nedolžnih sirot.

Vsi deželni zbori, ki so se razun dalmatinskega 26. nov. začeli, poslali so na Dunaj deputacije in vošilna pisma. Iz štajerskega dež. zbora so v deputacijo bili izvoljeni: Dr. Schreiner, Kellersperg, dr. Dominkuš in grof Platz; ž njimi je bil deželni predsednik.

Po odborovem poročilu gosposke zbornice se predlaga, da „gospodje“ ne odobrijo premembe, katero je zbornica gledé posojila 80 milijonov napravila, da se namreč v obče na borzne akcije denar ne dobi na posodo. Odložila bo to seja 4. t. m.

Dné 6. januarja se odpelja cesar v Petrovgrad, obiskat ruskega cesarja.

Razne stvari.

(*Cestnina*). Na Štajerskem se cestninski dohodki od leta do leta manjšajo. Znašali so namreč leta 1868. 132,250 gld. 49 $\frac{1}{2}$ kr. l. 1869. 115,376 gld. 49 kr. l. 1870. 109,301 gld. 40 kr. l. 1871. 106,820 gld. 2 kr. in l. 1872. 108,676 gld. 9 $\frac{1}{2}$ kr. Napredek se edino le pri postajah Graškega mesta najde, ker se te postaje z vžitino vred v najem oddajajo. Vse skupaj je na Štajerskem 72 državnih cestninskih postaj.

(*Zavdanje in žalostna zmota*). V Mariboru so bile 4 osebe po mišnici, neki jed primešanej, ostrupljene. Mati ni hotela zdravila vzeti, češ, da bi še bolj bljevat morala, in je v nekoliko urah po projetih sv. zakramentih umrla; mlajši so pa ozdraveli. — Sodnija išče krivca. — V ponedeljek večer se je pa skusila z revolverjem ustreljiti gledišna igralka, dekle še le 16 let staro; k sreči se pa ni usmrtila in utegne ozdraveti.

(*Dež. poslanec, žl. Adamovič*) je poslanstvo odložil, bo tedaj nova volitev. Rodoljube delamo pozorne na to, da se brž pripravijo in narodnega kandidata postavijo. Ne bo ga težko za oni okraj najti. — Marenberški grajšak in Seidl'nov prijatelj, Srečko Schmid, se že zdaj ponuja.

(*Pri volitvi v obč. zastop*) v Vuzenicah 29. nov. so slovenske kmetске občine srečno zmagale. Ker še niso kmečke občine iz trga postavno izločene, so kmetje še s tržani volili. Kako malo zaupanja da pa kmetje do liberalnih tržanov imajo, so pokazali s tem, da so od prvega odbornika do poslednjega namestnika same slovenske kmete si izvolili. Torej pridejo nemškutarski tržani pod slovenskega predstojnika! „Purgarje“ to strašansko peče, torej utegnejo pri glavarstvu mledovati za ovrženje volitve, kar pa ne bo tako lahko, ker menjka postavnega uzroka za to.

(*Dvakrat ogenj v eni noči*). Dne 1. grudna na večer je v Gaberjih pri Celji zopet gorelo. Pogorel je manjši kozolec Vozlu (Gaberšku) in velik strah je bil za hišo in veliki kozolec, ker je celó blizo gorelo. Komaj se poleže prvi strah, se je proti jutru 2. t. m. zopet znamenje dalo, da blizo mesta gori. Zažgan je bil notarju, g. Miheljaku, kozolec na Lavi. Oba posestnika sta bila zavarovana, le krme ni prvi imel zavarovane. V tako nevarnih časih, ko brezvestnih potepuhov vse mr-goli, svetujemo posestnikom, naj si tudi blago zavarovati dajo, in sicer pri zavarovalnici „Sloveniji“, ktero zastopa v Celji g. Lokvenc, ter sprejema zavarovalne oglase v lastni hiši na spodnji Hudinji, in tudi v celjski davkariji, kjer navadno oprava ima.

(*Cerkveni ropi*). V noči od 18.—19. listopada je ropar v farno cerkev v Solčavi vdrl, razbil škrinjico pri stranskem altari in denar pobral. Škrinjice pri velikem altari pa ni mogel stre-ti. Največ škode napravil je pri svečah. Poslužil se je pri roparskem poslu krompa iz mrtvašnice. —

V teh krajih je to redka prikazen. Če bodo pa večkrat še prišli ob volitvah liberalni hujskalci sem, se utegne tudi v Solčavi vgnjezditi liberalizem, ktere-ga si priprosti in surovi ljudje tako to-mačijo, da je zdaj vse „frej“!

(*Živinska kuga*) v Klanječki županiji na Hrvaškem je prenehala, zato-rej preneha tudi po naznanilu c. k. namest-nije zapor proti Hrvaškemu po vseh sosednih srenjah na Štajerskem od Podčetrтка do Bizelskega. — V Zagrebški županiji še pa kuga ni prenehala, torej obstaja še zapor od Kapel in Pišec do Brežic in Vidma.

(*Novi veliki zvon*) so v nedeljo 23. p. m. pri Sv. Jerneju pod Konjicami v zvonik potegnoli. Vtil ga je Dencelj v Mariboru. Prav dobro se v-jema s tremi poprejšnjimi zvonovi. Tehta nad pol devetnajst centov. Okinčan je s podobami sv. Križa, D. M. in sv. Jerneja. Le škoda, da te podobe niso nekoliko popiljene (ciselirane), temveč so ostale, kakoršne so iz kalupa prišle. V tem so Hilzer-jevi dalječ predi.

(*Nemški „komers“ slovenskih študentov*). Iz Gradca se nam poroča, da namerjava naša mladež na Graškem vseučilišči napraviti meseca decembra vseslavjanski „komers“ (popivko.) Vidi se nam, da v resnici napredujemo, ker že misel, da se po takošni svečanosti kaže slavjanski ponos, je res prav nova in tudi — čudna. Čudno je gotovo, da se gospodje, kateri v svojih govorih kažejo brez-merno sovraštvo do Nemcev in njihovih navad, vendar tako odločno poprijemajo zastarele nemške šege. — Mislim, da bi imela kaka „beseda“ vse drugo lice in nemški kolegi ne mogli bi nas nemških dijakov stavljati na smeh zaradi naše pridne — „nachäfferei.“

† Matija Kosi. 2. t. m. je bil pogreb 30. p. m. za osepnice umrlega č. g. župnika zgornje sv. Kungerte. Število 19 duhovnikov s preč. g. stolnim župnikom J. Matijašičem in zelo velika množina vernih pri pogrebu, ki so za rajnim milo jokali, bilo je lepo znamenje, kako priljubljen da je bil vsem pokojni g. Matija. Bil je značajin, vedno vesel in mož blagega srca, ljubljen od vsakega, ki ga je poznal. Tudi „Slovenija“ je zgubila v njem vrlega sina. — Priporoča se v blagi spomin vsem znancem. R. i. p.

Najnovější kurzi na Dunaju.

	fl.	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	80
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečkanjem	169	50
Ažijo srebra	108	30
„ zlatá	5	40

Loterijne številke:

V Gradcu 29. novemb. 1873: 22 72 24 44 68.

Prihodnje srečkanje: 13. decembra.

Tržna cena pretekli teden	V Mari- boru		V Ptuju		V Celju		V Varaž- dinu	
	fl.	k.	fl.	k.	fl.	kr.	fl.	kr.
Pšenice vagan	7	50	7	—	7	50	6	87
Rži	4	90	5	20	5	—	4	86
Ječmena	—	—	4	50	4	50	3	75
Ovsa	2	20	2	20	2	30	—	—
Turšice (koruze) vagan .	4	60	4	30	4	—	4	20
Ajde	3	80	3	30	4	—	3	55
Prosa	—	—	4	—	4	—	4	—
Krompirja	1	90	1	80	2	20	1	55
Sena cent	1	40	1	90	1	—	1	—
Slame (v šopkih) . . .	1	40	1	60	—	80	1	40
" za steljo	—	90	1	15	—	60	—	95
Govedine funt	—	30	—	32	—	32	—	22
Teletine	—	34	—	34	—	32	—	24
Svinjetine	—	33	—	30	—	32	—	32
Slanine	—	34	—	35	—	36	—	40

 Iz delki g. puškarja so bili na Dunajski razstavi 1873 premiiрани s svetinjo za zasluge.

Ces. kralj. dvorni puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča:

Puške dvocevke od
spredej za nabijati iz
železa od 12 gld. do najvišje cene.
puške dvocevke od
spredej za nabijati iz
svila (drot) 18 " " " "
Lefauchaux (lefošé)
iz svila od 30 " " " "
Lancaster (lênkaster)
iz svila od 44 " " " "
Revolverje 8 " " " "
Pistole dvocevke . . . 2 gld. 50 kr.
" enocevne 1 " 30 "

Prva občna zavarovalna banka

„SLOVENIJA“

v Ljubljani.

P. n. občinstvu opazujemo s tem, da gospod **Andrej Jekovec** od danes ni več v naši službi, torej ne smé v imenu banke niti zavarovanj sklepati niti zadatij jemati.

V Ljubljani dné 28. novembra 1873.

1—1

Ravnateljstvo.

V najem

se daje hišno poslopje s šterimi izbami, vrtom in hlevi tik farne cerkve Polzelske, izvrstno pripravno

 za štacuno

s kramarskim in specerijskim blagom, ker v bližnjih treh farah štacune ni.

Poprašati je pri Polzelskem č. g. župniku **A. Balon-u**, poslednja pošta: **Sr. Peter pri Celji.**

2—3

Izvrstnih mladih sadnih dreves

več tisoč — na izbiro plemena in jakosti — se dobi

 v gradu na Račjem.

(Post- u. Eisenbahnstation Kranichsfeld.)

Marija Denike,
grajšakinja.

2—3

3—3

Mladenič,

ki zna slovenski in nemški, se takoj sprejme za učenca v špecerijski prodajalnici.

Mesto se pozve v **Narodni tiskarni** v Mariboru.

Tomaža Kempčana

„Hoja za Kristusom“

z

zbirko lepih molitev in pesmi.

(Drugi pomnoženi natis.)

Kniga velja:

Lepo v platno vezana — fl. 90 kr.

" " usnje 1 " 15 "

Z zlatim obrezkom v usnje vez. 1 " 40 "

Nevezana — " 56 "

Kdor kupi dvajset iztisov, dobi enega po vrhu.

Dobiva se:

Pri g. **Ant. Novak-u**, knjigovezi, in

" " **J. Bohinc-u**, spiritualu,

v Mariboru.

2—2